

Erio bai zital ta atzapar gogor! Guk emen hizi nai biotzez maite doguzanakaz, eta arek ixilka daroaskuz. Ta onek —berezkoa baita— odoletan biotza izten Oraindik zitalago dogu euskaltzaleokaz, gazterik illak baitira gure idazle ta olerkari geienak. Ona zerrenda ez makala geure ezagunakaz osotuta: Zubigar, Eltzo Arruti, Errenderi, Lizardi, Loramendi, Markiegi, Lau axeta, Tapia-Perurena, Manterola ta Gerrika-Etxebarria karmeldar gazte biak, eta abar.

«Orixe» etzan ain gazte, atzo goizekoa, 1858-XII 6'an Oresa'n jaioa genduan da. Ba-ebazan, beraz, bere urteak. Lanerako, alan be, iñoizkorik argi ta gogo tsuen aurkitzen zan. An Zabalegi landetxe zoragarrian, Donosti'tik urre, udabarriz egin neutson agerrialdian onela iñostan: «Soiña dut, egia, makal sama baiña anima kementsu». Olerki-sorta bat, mistikagaietz, esku artean ebillen, baita pilosopi auzi batzuk eta «Jainkoaren Billa» liburu ederrari azken-ikutu emotea be.

Baiña, 1961'go uztaren 25'an, il baiño amalau egun lenago egin eustan idazkian au iñoan: «Ni osasune makal, sendagaillu barriakaitik edo. Bapere ez deukot kemenik bearrerako. Etorriko ete iata, datorren illabete ortan «Jainkoaren billa» kopiatzez amaitzedodan? Neke egiten iata kopiak ataratea». Ez da arritzekoa, erio bai ebillen aren inguru, gosemin. Lan ori —atsegin yakona noski—, berak azkenez orraztuta niri emotekotan zan, nik argitaratzeko. Ez ebarizan astirik dana amaitzeko, ots, kopiatzea.

Azken-urteotan guztiz mistikara emona egoan. Ga ortaz ziran oraingo bere olerkiak be. Bein adieraneutson: «Neuk egingo dautzut eun olerki oberena kaz txorta txiki bat!». Eta berak: «Ez, ori ez dut nabizi naizelarik; neu nabil, gainera, olako zerbait osatzen; baiña denak nai ditut mistikoiak». Sail ortarako egndakoetariko batzuk argitara ditu OLERTI'k.

Igazitako dagonillaren 9'an aldatu eban Jaunak BARNEMUINETAN bereziki onen goxo ta sakon abestu eban Jaunak, bere atsegen dirdaitsura. Urrenago atsaldez Añorga'ko eleizan egin ziran aren omeuzeko illetak, jentetza andia —apaiz, praille, erritainbat adiskide min— bertan zalarik.

Danok dakigunez, aren luma errez, txairo, sakon tanelantzez aberats genduan. Utsune andia itxi dauskueuskal zelaian, nekez orniduko dana. Olerti, pilosop ta mistikagaiak oso eder yakozan. Bikain litzake guztiontzat aren idazlan guztiak bilduma batzuetar —olerti, mistika ta pilosopi-gaiak— argitara emotea Goian bego.

A. O.